



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 08-37543 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

**בפני כבוד השופטת הבכירה רונית פינצ'וק-אלט**

**תובעים** פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ ח.פ. 512722026  
ע"י ב"כ עו"ד תשובה ויקטור ואח'

נגד

**נתבעים** 1.רועי ברק  
2.אודי בהט  
ע"י ב"כ עו"ד ויסבלט ישראל

### פסק דין

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19

לפני תביעה כספית, על סך 478,000 ₪ בגין הפרת חוזה.

#### א. העובדות הצריכות לעניין ועיקר טענות הצדדים

1. התובעת, חברה בע"מ העוסקת בפיתוח ושיווק מוצרים ליישומי תרגום ובמתן שירותים שונים, התקשרה בהסכם עם הנתבעים, מפתחי תוכנה, לביצוע פרויקט (להלן: "ההסכם") שהוגדר ואופיין במסמך איפיון שצורף להסכם (להלן: "מסמך האיפיון").

2. ביום 26.12.2006 התקשרו הצדדים בהסכם שעניינו קבלת שרותי פיתוח לפרוייקט Web Service Server, שעניינו שרות תרגום באמצעות WAP, Pocket P.C., תוכנת תרגום לטלפונים סלולאריים ושרת קול ובהתאם לכללי Web Server.

#### טענות התובעת

3. בהסכם הצהירו הנתבעים שביכולתם לבצע את הפרוייקט כפי שתואר והוגדר במסמך האיפיון וכן התחייבו על מועדי ביצוע ומסירה.

4. הצדדים סיכמו כי התובעת תשלם לנתבעים עבור שירותי הפיתוח על בסיס תמחור פרויקטאלי, Turn On Key Project, וכפוף למילוי הוראות ההסכם, סך של 228,000 ₪ שישולמו ב- 12 תשלומים חודשיים שווים, של 19,000 ₪, החל מיום חתימת ההסכם ועד ליום 01.12.2007.



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

- 1 על אף שהנתבעים קיבלו מהתובע את מלוא התמורה עבור פיתוח הפרוייקט, לא סיפקו את  
2 העבודה אותה התחייבו לבצע, אלא סיפקו עבודה חלקית ומשכך, הפרו את הוראות ההסכם  
3 הפרה יסודית.  
4
- 5 6. כחלק מהטענות אותם גוללה התובעת בכתב התביעה כי היא מודיעה על ביטול ההסכם נוכח  
6 הפרתו, וטוענת כי עומדת לה הזכות לקבל את מלוא הכספים ששולמו על ידי הנתבעים. מנהל  
7 התובעת פנה אל הנתבעים מספר פעמים בדרישה כי ישיבו את הסכומים ששילמה להם  
8 התובעת, אך פניות אלו לא נענו.  
9
- 10 7. התובעת עותרת לחייב את הנתבעים להשיב לה את ששילמה להם, סך של 228,000 ₪, ובנוסף,  
11 לחייבם בתשלום פיצוי בקין נזקים שנגרמו לה עקב הפרת ההסכם, ובסך כולל של 250,000 ₪.  
12 התובעת טוענת כי נגרמו לה נזקים הנובעים מעיכוב בפיתוח מוצרי החברה, מאובדן הכנסות  
13 עקב עיכוב בפיתוח ומאובדן משקיעים לחברה.  
14
- 15 8. נוכח האמור עותרת התובעת לפסק דין המחייב את הנתבעים, יחד ולחוד, לשלם לה סך של  
16 478,000 ₪.  
17

### טענות הנתבעים

- 19 9. הנתבעים טוענים כי בפגישה שלהם עם מר יואב קוטאי, נציגה של התובעת, מסר להם כי יש  
20 ברשותו רישיון לשימוש בתוכנה "מילונים", תכנה ישנה, אותה הוא מבקש לשדרג כך שניתן  
21 יהיה לעשות בה שימוש באמצעות האינטרנט, ולשם כך הם מתבקשים ליתן חוות דעתם  
22 המקצועית. לימים, נפגשו הנתבעים מספר פעמים עם מר קוטאי וכן עם מר מנחם לריאנוב,  
23 ששימש כמנהל פרוייקט מטעם התובעת, ולבסוף, לאחר מפגשים אלו, הציגו הנתבעים מסמך  
24 עבודה הנושא את השם "איפיון עבור פרויקט שרת תרגום WEBSERVICE ותוכנת תרגום פוקט  
25 פי. סי ותוכנת תרגום לטלפונים סלולאריים ולשירות תרגום דרך וואפ ושרת קול" (להלן:  
26 "מסמך האיפיון"), ועליו חתמו.  
27
- 28 10. מסמך האיפיון האמור, לא צורף לכתב התביעה, על אף היותו חלק מהותי ואינטגרלי של  
29 ההסכם נשוא התובעה. לטענתם, בטרם נחתם מסמך זה, הוחלפו בין הצדדים מספר טיוטות עד  
30 לגיבושו של הנוסח הסופי. בנוסף להסכם ולמסמך האיפיון, צורף מסמך נוסף והוא "הצעת  
31 מחיר מעודכנת עבור הפרוייקט ובו פירוט זמן הפיתוח".



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

- 1
- 2 11. לטענת הנתבעים, הם ביצעו את "שלב א" של הפרוייקט בשלמותו ובמועד ואף ביצעו את "שלב
- 3 ב", בתוך כך, השלימו את ה- WAP APPLICATION וכן החלו לפתח יישומים של ה- POCKET
- 4 P.C. ו- J2ME. נטען כי בשלב זה התברר לנתבעים ש "התוכנה הישנה" ה- DLL של התובעת,
- 5 אינה מתאימה לפיתוח יישומים אלה, בעיה שנצפתה על ידם כאפשרית עוד בשלב גיבוש מסמך
- 6 האיפיון, ומשכך אף הוסכם בו כי "במידה ויהיו בעיות במילונים או ב- DLL, שלא ניתנות
- 7 לפיתרון על ידי המפתחים, פולישא תהיה אחראית על פניה ל- WIZCOM לצורך פיתרון" וכן
- 8 נכתב כי "C. עבור מכשירים NOKIA S-60, NOKIA N-90: דורש בדיקה האם ניתן להשתמש
- 9 ב- DLL".
- 10
- 11 12. הנתבעים טוענים כי התובעת הציעה להם לנסות ולהמיר את "התוכנה הישנה" שלה לטכנולוגיה
- 12 חדישה בשם XML, הצעה אותה קיבלו ויישמו. כך פיתחו הנתבעים בהצלחה את ההמרה ועל אף
- 13 שזו לא היוותה חלק מהעבודה שנטלו על עצמם בהתאם להסכם ההתקשרות ולנספחיו
- 14 וכשמדובר בפיתוח אפליקציה חדשה. הנתבעים מדגישים כי עת קיבלו על עצמם לעשות כן
- 15 הבהירו לתובעת כי אין ביכולתם להעריך מבעוד מועד את משך שעות העבודה הדרושות משום
- 16 שסברו כי ההיקף הנדרש הנו רחב וכולל כתיבה מחדש של התשתית, המרת המילונים מהפורמט
- 17 שקיבלו לפורמט אחר, פיתוח תוכנה ליצירת מילונים וכתיבת שרת WEBSERVICE וכשהתובעת
- 18 נתנה להם את ברכתה "לצאת לדרך".
- 19
- 20 13. במהלך הפיתוח הבינו הנתבעים שהיקף "העבודה הנוספת", שלא נכללה בהסכם ההתקשרות
- 21 ובאפיון המקורי, גדול בהרבה, כך שנדרשות שעות עבודה רבות נוספות, בסדר גודל, שהוערך על
- 22 ידם בכ- 700 שעות לפחות. משכך פנו הנתבעים לתובעת וביקשו לפתוח את הסכם ההתקשרות
- 23 מחדש באופן בו יגלם את השינויים שנתבקשו לבצע ושעליהם לא הוסכם בין הצדדים מראש.
- 24 התובעת באמצעותו של מר קוטאי השיבה לנתבע 2 כי 'אין מה לדאוג', ועל בסיס דברים אלו
- 25 המשיכו הנתבעים לפתח את תוכנת ההמרה. הנתבעים הבהירו לתובעת ששינוי החזית וההפניה
- 26 לעבודה הנוספת מסיטה אותם מלהמשיך ולבצע את העבודה על פי ההסכם המקורי, סוף שלב
- 27 ב' ושלב ג' בשלמותו. אף על פי כן, מר קוטאי השיב לנתבעים כי עליהם להתרכז בעבודה הנוספת
- 28 וכי יתקזזו בגין "עבודה-בעבודה". הנתבעים מבהירים, בהקשר זה, כי בנקודת הזמן הזו כבר
- 29 השלימו את שלב א' וכמחצית משלב ב' וכי משמעות הדברים של "קיצוז עבודה בעבודה" הנה
- 30 פיתוח העבודה הנוספת כנגד סיום שלבים נוספים.
- 31



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

14. לטענת הנתבעים, פיתוח התוכנה משחרר את התובעת מהתקשרותה עם WIZCOM, התקשרות הכרוכה בעלות כספית בה על התובעת לשאת, וכששימוש אלטרנטיבי באמצעות התוכנה החדשה הנו שימוש שאינו כרוך בתשלום הואיל ולמעשה, התוכנה נשארת בבעלות התובעת ומאפשרת לה שימוש במילונים חדשים ללא עלות כספית.
15. הנתבעים טוענים כי המשיכו ופיתחו את "העבודה הנוספת" והקדישו לכך כ- 700 שעות עבודה, פיתוח שהושלם לשביעות רצונה של התובעת תוך שלא משכו ידם מדרישתם לשנות את הסכם ההתקשרות המקורי. כך, לאחר שיחות וחליפות מכתבים אלקטרוניים בין מר קוטאי לבינם, שלח מר קוטאי לנתבע 2, ביום 13.12.2007, דואר אלקטרוני, אליו צורף נספח "דרישות חדשות" שלא סוכם עליהן. הנתבעים לא הסכימו לדרישותיו של מר קוטאי וביקשו שכר עבור ה"דרישות החדשות". מר קוטאי הציע כי מר שלומי חייבי, מנכ"ל חברת "נירוקס", ימונה כבורר שייבחן את הפרויקט ויגדיר את שנותר לעשות בו, והחלטותיו יהיו מקובלות עליו. הנתבעים הסכימו להצעה זו, ולאחר שהצדדים נפגשו עם מר חייבי ושטחו בפניו את טענותיהם, ולבסוף גיבשו הצדדים רשימת "דרישות חדשות" לסיום ההתקשרות ביניהם. רשימה זו הועלתה על הכתב, ובמקביל הוסכם על ידי הצדדים על קיזוז שעות "העבודה הנוספת" וביצוע של "הדרישות החדשות" כנגד התחייבותם של הנתבעים לביצוע מחצית שלב ב' ושלב ג' בשלמותו. עם חתימת הנתבע 2 על מסמך "הדרישות החדשות" שילמה התובעת לנתבעים את מחצית היתרה לתשלום בסך של 10,973 ₪ כמוסכם.
16. נטען כי הנתבע 2 הועסק במשרדיה של התובעת במשך כשלושה שבועות, לשם קידום והשלמת העבודה, כך שבתום התקופה האמורה, הנתבעים ביצעו את "הדרישות החדשות" לרבות, טיפול ב"רשימת הבאגים הפתוחים", תוך סיום העבודה על פי שסוכם בין הצדדים, וכשהתובעת אישרה את ביצוע העבודה, אישור שלאחריו סיים הנתבע 2 את המשימות שלשמן התייצב במשרדיה, ומשכך עזב במועד זה את משרדיה.
17. הנתבעים טוענים כי במסמך "הדרישות החדשות" התחייבה התובעת לשלם לנתבעים סך נוסף של 10,973 ₪ וזאת "בעת סגירת חוזה ישן לאחר תיקון הבעיות הרשומות לעיל", אך על אף התחייבותה זו, סירבה התובעת לשלם לנתבעים את היתרה, ודרשה להתנות את התשלום בביצוע עבודות נוספות שלא הוסכם לגביהם דבר.
18. הנתבעים טוענים כי התובעת ניסתה ליישם לגביהם מדיניות של "הפרד ומשול", וכשההתקשרות עם התובעת היתה בעיקר, בין הנתבע 2 לבינה. בתוך כך נטען כי התובעת יצרה



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

1 קשר עם הנתבע 1 ואיימה עליו כי יתבע אישית אם לא ישלים את העבודה בהתאם להסכם.  
2 בתגובה, ביקש הנתבע 1 לדעת במה דברים אמורים ומה העבודה שלדידה של התובעת לא  
3 הושלמה, ובעקבות כך שלחה לו התובעת באמצעות דואר אלקטרוני "דרישות לסיום". עיון  
4 במסמך זה מלמד כי התובעת ביקשה, למעשה, לקבל מהנתבעים עבודה נוספת אותה הנתבעים  
5 לא התחייבו לבצע, וכשטענת התובעת לפיה "דרישות הסיום" הן חלק בלתי נפרד מההסכם,  
6 נדחתה על ידי הנתבעים שסברו כי מדובר בסחטנות לשמה.  
7  
8 19. לטענת הנתבעים הם לא קיבלו את מלוא התמורה, הגם שעמדו בכל התחייבויותיהם  
9 וכשלתובעת לא עומדת כל עילה לביטול ההסכם. נטען כי הנתבעים אינם חבים בהשבה לתובעת  
10 וכן נטען כי לתובעת לא נגרמו נזקים כלשהם, ובוודאי שלא נזקים נוספים. לטענתם, הנזקים  
11 הנטענים לא פורטו ולא הוכחו.

### ב. דיון והכרעה

12  
13  
14 20. במרכזה של התביעה מחלוקת בדבר אי אספקת מלוא התמורה שלגביה התחייבו הנתבעים  
15 במסגרת הסכם פיתוח שנחתם בין הצדדים ביום 26.12.2006 ונטען כי העבודה שלגביה התחייבו  
16 הנתבעים סופקה באופן חלקי. הנתבעים, כופרים בטענות התובעת וגורסים כי עמדו בכל  
17 התחייבויותיהם ואף על פי כן לא קיבלו את מלוא התמורה המגיעה להם מהתובעת.  
18  
19 21. במסגרת הליך ההוכחות העידו מר מנחם לריאנוב (ת' 1) ומר יואב קוטאי (ת' 2) מטעם התובעת.  
20  
21 22. במהלך ישיבת הוכחות הגיעו הצדדים להסדר דיוני שניתן תוקף של החלטה (להלן: "ההסדר  
22 הדיוני") כדלקמן:  
23 "בשלב זה הגענו להסדר, כדלקמן: ימונה מומחה מכריע על ידי ביהמ"ש.  
24 במידה והמומחה יקבע כי מולאו כל ההתחייבויות על ידי הנתבעים על פי  
25 המוסכם בין הצדדים, והמוצרים פועלים מבחינה מסחרית, תידחה התביעה.  
26 במידה ויקבע כי לא מולאו כל ההתחייבויות – כאמור לעיל, תתקבל התביעה  
27 להשבת הכספים ששולמו והצדדים משאירים לשק"ד ביהמ"ש קביעת פיצוי  
28 גלובלי בגין הנזקים. המומחה יהיה רשאי להפנות שאלות הבהרה לצדדים או  
29 לעדים מטעמים באמצעות עורכי הדין. הצדדים ימסרו למומחה באמצעות באי  
30 כוחם, כל מסמך או פרט שידרש על ידי המומחה. בשלב זה ישאו הצדדים  
31 בחלקים שווים, בשכרו של המומחה. המומחה יהיה בעל תעודת הסמכה של  
32 חב' מייקרוסופט, בתחום WAB SERVICES (כך נכתב בפרוטוקול). מוסכם על



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

1 הצדדים לפנות לחב' מייקרוסופט, על מנת שהיא תמנה את המומחה ובלבד  
2 שהצדדים יצהירו לאחר שתקבע זהות המומחה, כי אין להם היכרות איתו.  
3 במידה ולא תתקבל תגובת חב' מייקרוסופט תוך 21 יום ובמידה והצדדים לא  
4 יגיעו להסכמה על מומחה – ימונה המומחה על ידי ביהמ"ש".

5  
6 23. ביום 28.05.2012 מונה מר צח הורוביץ כמומחה מטעם בית המשפט על מנת שייתן את חוות  
7 דעתו המקצועית בהתאם לתחומי המנדט וגדר המחלוקת שהוגדרו בהסדר הדיוני אליו הגיעו  
8 הצדדים ושניתן לו תוקף של החלטה. מסקנות חוות הדעת של מר צח הורוביץ הן:

9 "1. היקף התוכנה שפותחה במסגרת הפרויקט נראה סביר ביחס לכמות שעות  
10 העבודה שהושקעה בפיתוחה.

11 2. התובעת שילמה את כל התחייבויותיה במסגרת ההסכם והפרויקט.

12 3. התוכנה פותחה ומבצעת את התרגום המבוקש בין השפות שהוזנו.

13 4. במסגרת פיתוח כל מערכת תוכנה עולות תקלות תוכנה שיש צורך לתקן.  
14 במידה והפרויקט היה ממשיך, על התובעת היה לשלם את התשלום עבור  
15 התמיכה ועל הנתבעים היה לתקן את התקלות הפתוחות במסגרת שעות  
16 התמיכה.

17 5. לגבי נושאים הדורשים פיתוח נוסף יש צורך בהתקשרות נפרדת עם  
18 הנתבעים, או גוף פיתוח אחר, במידה ועדיין קיים הצורך בפיתוחם.

19 6. בפרויקט תוכנה בדרך כלל נשארים נושאים שבמחלוקת האם הם תקלות,  
20 תכולה מקורית או תכולה נוספת. סיווג נושאים אלה וסיכום המשך העבודה  
21 אמור להתבצע במסגרת דיון בין המזמין (התובעת במקרה שלנו) והספק  
22 (הנתבעים).

23 7. בהנחה שמסמך הדרישות הנוספות (נספח 3) סוכם על ידי הצדדים (חתום  
24 ע"י אודי בלבד), הרי שהנתבעים פיתחו את תכולת העבודה שהוסכם עליה".

25  
26 24. כב' השופט י' גולדברג עמד על ההלכות הנוהגות ביחס לחוות דעת מומחה בע"א 558/96 חברת  
27 שיכון עובדים בע"מ נ' רוזנטל ואח', פ"ד נב(4) 563, 570-571, וקבע כי:

28 "חוות-דעת מומחה נסמכת, מטבע הדברים, על שני עמודי תווך  
29 מרכזיים: עובדות והערכות. חוות-דעת מומחה, כפי המקרה דנו, לא  
30 נועדה אלא להציג בפני בית-המשפט את העובדות לאשורן, מעבר  
31 לגירסאות העובדתיות השונות ולעתים אף הסותרות של הצדדים  
32 הניצים. עם זאת, ככל מימצא עובדתי, גם עובדות המובאות בחוות-דעת  
33 מומחה נתונות לפרשנות וכפופות להערכות. בענייננו מתבקש הדבר,  
34 בהתייחס לנתוני העבר הנוגעים לגורמים שהביאו למצב הנוכחי



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

1 ובהתייחס להתפתחויות אפשריות של המצב הנוכחי בעתיד. ניסיונו של  
2 המומחה – הוא מומחיותו – מקנה לו את הסמכות המקצועית לתת  
3 הערכות שכאלה. תוקפן של הערכות אלו הוא אמביוולנטי. מחד גיסא,  
4 עם מינוי המומחה כמוסכם על שני הצדדים לדיון המשפטי, יש  
5 בהסכמה ובהסמכה זו כדי לתת תוקף מחייב לא רק לעובדות שעתיד  
6 המומחה להציג לפני בית-המשפט, אלא גם להערכות המקצועיות  
7 הנלוות אליהן. מאידך גיסא, הערכות, ככלל, ואף בתחומים מקצועיים  
8 בפרט, נתונות לביקורת. לפיכך, גם בענייננו אין ההערכות של המומחה  
9 חסינות מפני ביקורת עניינית בדרכים המשפטיות המקובלות, קרי –  
10 חקירת המומחה על חוות-דעתו, והעלאת טיעונים כנגד קביעותיו".

11 25. באופן דומה, במסגרת ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, פ"ד נו(2) 936,

12 947-948, עמד כב' השופט א' לוי על מעמדה של חוות דעת מומחה, וקבע כי:

13 "אין ממש אף בטענה כאילו בהחלטה לסמוך את ידיו על חוות דעתו של  
14 פרופ' פייזר אצל בית המשפט את סמכות ההכרעה בתביעה למומחה  
15 מטעמו. זה האחרון אמור להעמיד לרשות בית המשפט את הידע,  
16 הנתונים והעובדות בתחום שבו נדרשת מומחיות על מנת לסייע לבית  
17 המשפט בגיבושה של המסקנה המשפטית הנכונה. המומחים כולם, אלה  
18 מטעמם של בעלי הדין וזה מטעם בית המשפט, לא התיימרו להציע  
19 מסקנות משפטיות, אלא עובדות והערכות, כל אחד מנקודת מבטו, כאשר  
20 לבית המשפט נותרה שמורה הסמכות להחליט את מי מבין חוות הדעת  
21 להעדיף, אם בכלל. כך או כך, למתדיינים שמורה הזכות לנסות לקעקע  
22 את אמינותו של המומחה מטעם בית המשפט, אולם משלא השכילו  
23 לעשות זאת בערכאה הראשונה, תקשה מלאכתם שבעתים בערכאת  
24 הערעור (ע"א 558/96 חברת שיכון עובדים בע"מ נ' רוזנטל [1]), בעמ'  
25 571; ע"א 167/59 שמעון רחוביץ, "אגד" (א.ש.ד.) אגודה שיתופית  
26 לתחבורה בע"מ נ' שוורץ [2], בעמ' 1234). ובאשר לענייננו, במצב זה  
27 שבו לא נתערעה חוות דעתו של המומחה מטעם בית המשפט, אין פסול  
28 בכך שבית המשפט יהא נוטה לאמצה, אדרבה:

29 "משמנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק  
30 לבית המשפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר  
31 להניח שבית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה אלא אם כן  
32 נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת. אכן עד מומחה



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

- 1 כמֹוהו ככל עד – שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט ואין  
2 בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שיקול דעתו של בית  
3 המשפט. אך כאמור לא ייטה בית המשפט לסטות מחוות דעתו  
4 של המומחה בהעדר נימוקים כבדי משקל שיניעוהו לעשות כן"  
5 (ע"א 293/88 חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' רבי [3],  
6 פיסקה 4 של פסק הדין)"".
- 7 26. משהצדדים בענייננו חלוקים בדבר מסקנות חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט ביחס  
8 לשאלה האם מסקנותיו תומכות בטענה כי מולאו כל ההתחייבויות על ידי הנתבעים על-פי  
9 המוסכם בין הצדדים והמוצרים פועלים מבחינה מסחרית, אם לאו, הותר לצדדים לשלוח  
10 למומחה שאלות הבהרה וכן הותר להם לחקור אותו בחקירה נגדית. בתום חקירתו של מר צח  
11 הורוביץ הודיעו ב"כ הצדדים על הסכמתם לפיה יגישו סיכומים בשאלת חוות דעת המומחה וכך  
12 עשו.  
13
- 14 27. בסיכומיה טוענת התובעת כי מחקירתו הנגדית של המומחה עולה שהנתבעים לא מילאו אחר  
15 התחייבויותיהם בעניין תיעוד הקוד וכתיבת תוכנה למכשירים סלולאריים ומשכך סבורה  
16 התובעת שעל בית המשפט ליתן פסק דין כנגד הנתבעים. לחילופין, טוענת התובעת כי על בית  
17 המשפט להורות על המשך הליך ההוכחות בתיק או להורות למומחה שישלים את חוות דעתו על  
18 פי ההסכמה הדיונית אליה הגיעו הצדדים.  
19
- 20 28. לטענת התובעת המומחה ביצע בדיקה שטחית, לא בדק את כל המוצרים שפורטו בתצהירי  
21 הצדדים, לא הבהיר מדוע לא נבדקו המוצרים האמורים והמוצר היחיד שנבדק על ידו, web  
22 service server, נבדק מבלי שהמומחה יכול לומר לגביו האם הוא פועל מבחינה מסחרית ולא  
23 בוצעה בדיקת עומסים שהיא בדיקה נדרשת. התובעת מוסיפה כי רכיב מהותי מהעבודה  
24 שהוזמנה על ידה, תיעוד הקוד, לא הושלם, וכי מדובר בהפרה מהותית של ההסכם המונעת  
25 תחזוקה של המוצר ומשכך הופכת אותו לחסר כל ערך.  
26
- 27 29. הנתבעים טוענים בסיכומיהם כי חוות דעת המומחה תומכת בכלל טענותיהם וכך אף עדותו,  
28 במסגרתה ציין כי הנתבעים פיתחו את מלוא תכולת העבודה, ובאופן בו התוכנה שפותחה על  
29 ידם פועלת מבחינה מסחרית. נוכח קביעותיו האמורות של המומחה והעובדה כי נקבע על ידו  
30 שהתובעת עושה שימוש מסחרי בפועל בתוכנה שפותחה על ידי הנתבעים, ונקבע שהתובעת לא  
31 ציינה במסגרת התביעה שהגישה כי ההסכם שונה, אלו מובילים למסקנה כי יש לפסוק





## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

- 1 שהתובעת תשלם הוצאות בשיעור ניכר וכן הוצאות לדוגמא בשל חוסר תום לב וניקיון כפיים  
2 בהגשת ובניהול התובענה.  
3
- 4 30. הנתבעים מתייחסים בסיכומיהם לטיעוני התובעת ומבהירים כי המומחה ציין בחוות דעתו שכל  
5 המוצרים והתכולות, עליהם הסכימו הצדדים סופקו לתובעת בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי  
6 הצדדים. כך נטען כי ביחס לטענת התובעת לפיה המומחה בדק רק מוצר אחד, כי אין בטענה זו  
7 ממש היות ויש ליתן את הדעת לכך שחוות דעת המומחה נתנה ביחס לכלל המערכת כמוצר בודד  
8 בעל מספר תכולות ולא כמוצרים נפרדים וכך אף יש להתייחס לעדותו, בה ציין כי בדק 'מוצר  
9 יחיד', כלומר, בדק את המערכת על כלל תכולתה ולא חלק ממנה. הנתבעים מפנים בהקשר זה  
10 לחוות דעתו של המומחה בה מופיעה "טבלת ביצוע" בה צוין במפורש כי מר הורוביץ בדק את  
11 המוצרים וכן ניתן למצוא את התייחסותו לעניין זה במסגרת שאלות הבהרה ובחקירתו  
12 הנגדית.  
13
- 14 31. לדידם של הנתבעים, טענת התובעת ביחס להשלמת פיתוח תוכנת תרגום לטלפונים סלולאריים  
15 נסתרה במסגרת חקירתו הנגדית של המומחה, שם נאמר על ידו כי בהסכם המקורי היתה  
16 דרישה להפעלה לטלפונים סלולאריים אך בהסכם המאוחר, הוא הסכם המעודכן, השתנתה  
17 הדרישה. משכך סבורים הנתבעים כי דבריו אלו של מר הורוביץ שומטים את הקרקע מתחת  
18 לטענת התובעת ולכל הפחות, היה על האחרונה לספק הסבר ביחס לפיתוח שנטען לגביו כי  
19 הנתבעים לא ביצעו.  
20
- 21 32. ביחס לטענת התובעת בדבר בדיקות העומסים טוענים הנתבעים כי מדובר בניסיון לתקוף באופן  
22 חזיתי את מומחיותו. נטען כי התוכנה נדרשה לעמוד במענה ל- 11.6 פניות בשנייה, מיליון פניות  
23 ביום, וכשבחקירתו השיב המומחה כי לא צריכה להיות בעיה לענות למיליון פניות ביום.  
24 הנתבעים מבהירים כי במסגרת חקירתו השיב המומחה כי הבדיקה שערך הנה מספקת בהתאם  
25 למומחיותו ומלמדת על כך, שהתוכנה עומדת בעומסים הנדרשים. בהקשר זה הוסיף המומחה  
26 כי 11.6 פניות בשנייה אינה כמות בעייתית לשרת אינטרנטי ולא נדרש שרת מיוחד בכדי לעמוד  
27 בעומס של מיליון פניות לתוכנה ביום.  
28
- 29 33. התובעת טענה בסיכומיה כי הנתבעים כשלו בתיעוד הקוד ואילו הנתבעים סבורים כי המומחה  
30 מטעם בית המשפט ציין במענה לשאלות הבהרה של התובעת כי הקוד מתועד באמצעות הערות  
31 המשולבות בתוך הקוד וכשהדבר מקובל ונהוג עת לא הועמדה דרישה ספציפית למסמכי תיעוד  
32 חיצוניים, כמו במקרה זה, בו הנתבעים לא נתבקשו לספק מסמכי תכנון ותיעוד. הנתבעים



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

- 1 טוענים כי ככל והתובעת מתכוונת לספר תיעוד הרי שההסכם המקורי קבע מפורשות כי במידה  
2 ויידרש ספר תיעוד בסוף הפרוייקט, הרי שהוא יתומחר בנפרד, אך דרישה שכזו לא הוצגה על  
3 ידי התובעת.  
4
- 5 34. לאור מכלול הטענות והראיות שלפני הגעתי לכלל מסקנה כי יש לדחות את התובענה.
- 6 35. במסגרת הסכמתם הדיונית הגיעו הצדדים, כאמור, להסכמה לפיה, המומחה שמונה הנו בעל  
7 המנדט לקבוע אם מולאו כלל ההתחייבויות על ידי הנתבעים על פי ההסכמות בין הצדדים  
8 ובאופן בו המוצרים פועלים מבחינה מסחרית. כך הוסכם כי במידה ואכן המוצרים פועלים  
9 באופן מסחרי תידחה התביעה ובמידה ולא, תתקבל התביעה להשבת הכספים ששולמו תוך  
10 קביעת פיצוי גלובאלי.  
11
- 12 36. המומחה, מר צח הורוביץ, הוציא תחת ידיו חוות דעת מפורטת ומנומקת, שממצאה  
13 ומסקנותיה ביחס לשאלות שגודרו על ידי הצדדים הנם ברורים וחד-משמעיים. בתוך כך נקבע  
14 באופן פוזיטיבי כי התוכנה שפותחה במסגרת הפרוייקט עונה באופן סביר לכמות שעות העבודה  
15 שהושקע בפיתוחה ומבצעת את התרגום המבוקש בין השפות שהוזנו. כמו כן נקבע כי הנתבעים  
16 פיתחו את תכולת העבודה שהוסכם עליה ובהנחה שמשמך הדרישות הנוספות סוכם על ידי  
17 הצדדים.  
18  
19
- 20 37. קביעותיו האמורות של מר הורוביץ תומכות בכך שאכן המוצרים פועלים מבחינה מסחרית  
21 ומשכך מתבקשת המסקנה לפיה יש להורות על דחיית התובענה.  
22  
23
- 24 38. התובעת גוללה בסיכומיה טענות שונות ביחס לאופן בו ביצע המומחה את בדיקותיו וכן ביחס  
25 להיקפן ואופיין של בדיקות אלו. במסגרת עדותו בחקירתו הנגדית, השיב מר הורוביץ לספקות  
26 אותן ניסתה התובעת להעלות ביחס למקצועיותו וביחס לתקפותה של חוות דעתו. ראשית,  
27 בחקירתו הנגדית, אישר מר הורוביץ כי התוכנה עובדת בצורה מסחרית (עמ' 32 לפרוטוקול):  
28 "ש. נשאלת פה על שאלות בנוגע לתקלות תוכנה, רצית רק לוודא שלפי  
29 הבדיקה שלך, האם התוכנה עובדת מבצעת את מה שאמורה לעשות לפי  
30 מסמכי האפיון? ועושה זאת לייב באינטרנט בצורה מסחרית?"



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

1 ת. התוכנה עובדת באינטרנט בצורה מסחרית, גם הורתי את התוכנה  
2 שבשימוש של התובעת, גולד וורד, ובדקתי שהיא משתמשת באותה  
3 תוכנה.

4 ש. ענית גם שהתוכנה עושה מה שהיא צריכה לעשות לפי מסמכי  
5 האפיון?  
6 ת. כן".

7  
8  
9 39. התובעת ניסתה לעמת את מר הורוביץ ביחס לבדיקת העומסים של המערכת ונוכח העובדה כי  
10 לא ביצע בדיקה שכזו. מר הורוביץ אישר בעדותו כי לא ביצע בדיקת עומסים (עמ' 27  
11 לפרוטוקול, שורות 26-27) והבהיר גם כי "במסגרת ההסכם לא נדרשו עומסים ספציפיים" (עמ'  
12 27 לפרוטוקול, שורות 21-22). בהקשר זה הוסיף מר הורוביץ בעדותו (עמ' 27-28 לפרוטוקול) כי:

13 "ש. תאשר לנו שכרגע ענית שלא נדרשה ספסיפיקציה של דרישות  
14 עומסים, ומציג לך את מסמך האפיון שהעברת אלי בו כתוב  
15 "האפליקציה תעבוד באופן יציב ותתן מענה למיליון פניות ביום  
16 לפחות..."

17 ת. המודל של ווס סרביס יש לו שני חסמים לביצוע, אחד האפליקציה  
18 עצמה האם היא יכול לבצע לתמוך בקבלת פניות במקביל, והנושא השני  
19 זה התשתית שמפעילה אותה, התשתית, במקרה הזה כאן סופקה על ידי  
20 התובעת ועל כן היא לא ברשות הנתבעים, לא באחריות הנתבעים, מה  
21 שאני בדקתי זה שניתן לבצע פניות במקביל, העלאה של כמות הפניות  
22 שניתן לבצע במקביל יכולה להתבצע על ידי הגדלת החומרה, הגדלת מס'  
23 השרתים או הגדלת העוצמה שלהם".

24  
25 40. בענייננו לא הגיעו הצדדים להסכמות בדבר הבדיקות שיש לערוך ביחס לעומסים,  
26 מבעוד מועד, כך שהמסמכים הרלוונטיים, ההסכם על נספחיו, שותקים בעניין זה.  
27 מר הורוביץ ערך מספר בדיקות שבוצעו במקביל (עמ' 28 לפרוטוקול, שורות 17-  
28 26) ומאידך, התובעת מבקשת לקרוא להסכם דרישות שלא מופיעות בו ועל דרך  
29 פרשנות מרחיבה למושגים המצויים בתיבה "שהמערכת תהיה אמידה ויציבה תוך כדי  
30 עבודה". גם אם נבצע קריאה פרשנית מרחיבה, המייבאת להסכם תנאים שלא נכתבו בו  
31 מבעוד מועד, ביחס לעומסים וכחלק מהדרישה ל"אמידות ויציבות", מתשובותיו של  
32 מר הורוביץ בעדותו מניחות את הדעת כי המערכת שתוכנתה ועוצבה על ידי הנתבעים  
33 עומדת ברף הנדרש בהקשר זה. מר הורוביץ ציין בחקירתו (עמ' 33 לפרוטוקול) כי:



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

- 1 "ש. בדקת האם התוכנה בענייננו יכולה לעבוד במקביל?  
2 ת. כן.  
3 ש. האם ראית סיבה שלתוכנה הזו תהיה מגבלת עומס?  
4 ת. לא.  
5 ש. דיברנו קודם על כך שהמסמכים של האפיון הם דורשים 300 פניות  
6 בשנייה?  
7 ת. כן.  
8 ש. אני חייב להגיד שיש פה לדעתי שגיאה בחישוב, מפנה לתשובת  
9 התובעת לתשובת הנתבעים מיום 19/8 שם בסעיף 13.8 כתוב שהעומס  
10 שהוסכם היה 23 פניות בשנייה, אז אם אתה רוצה אני אשמח לתת לך  
11 מחשבון ותוכל להגיד לי בדיוק לפרוטוקול כי לדעתי יש פה שגיאה  
12 מספרית אתן לך מחשבון ותאמר לי בדיוק כמה פניות לשנייה זה עומס  
13 של מיליון פניות ביום?  
14 ת. כ 11.6 פניות.  
15 ש. כלומר הדרישות היו ל 11.16 פניות לשנייה בממוצע.  
16 ת. בממוצע.  
17 ש. כלומר לא 300 ולא 23 לפי הניסיון המקצועי שלך, האם 11.6 פניות  
18 בשנייה זה נחשב הרבה פניות לשרת אינטרנטי.  
19 ת. לא.  
20 ש. לאחר שבחנת את התוכנה של הנתבעים האם לפי הניסיון שלך נדרש  
21 שרת מיוחד, כלומר לא אינטרנטי רגיל כדי לעמוד בעומס של מיליון  
22 פניות לתוכנה הזו ביום.  
23 ת. לא.  
24 ש. האם יש לך אחרי שבדקת את התוכנה ספק, שבהינתן חומרה  
25 ממוצעת ניתן יהיה להשיב למיליון פניות ביום?  
26 ת. לא צריכה להיות בעיה לענות למיליון פניות ביום".
- 27 41. מכלל האמור מתבקשת המסקנה כי אין ממש בטענת התובעת בעניין העומסים ומשכך  
28 נדחית טענה זו וכשקביעותיו של מר הורוביץ בחוות דעתו ובעדותו מקובלות עלי.
- 29 42. ביחס לסוגיית התיעוד, הגעתי לכלל מסקנה כי הנתבעים עמדו בה בהתחשב בהסכם  
30 שבין הצדדים. מר הורוביץ העיד בעניין זה (עמ' 32 לפרוטוקול) כי:
- 31 "ת. ראיתי תיעוד בהערות בקוד, שהוא תיעוד חלקי לטעמי כמומחה,  
32 היה צריך לבוא ולייצר ספר כזה, בלי השאלה אם הוסכם או לא הוסכם



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 37543-08 פולישא תוכנות לניהול מתקדם בע"מ נ' ברק ואח'

תיק חיצוני:

1 או עם תמחור או לא תמחור. בהנדסת תוכנה חלק ממה שנקרא תוכנה זה  
2 התיעוד שלה, יש שיטות שבהן התיעוד מתבצע בתוך קוד המקור של  
3 המערכת אבל אז הוא צריך להיות רחב יחסית, כאן ראיתי תיעוד ברמה  
4 מסויימת, נאמר לי שנמסר עוד קובץ הסבר בנוסף אבל לא ראיתי אותו,  
5 והיה נכון לדעתי שהם היו מגיעים להסכמה לכתיבה של ספר קצת יותר  
6 מקיף במיוחד אם מישהו אחר היה ממשיך לטפל במערכת.  
7 ש. מה הבעיה שאין תיעוד כדי שבית המשפט יבין?  
8 ת. מקשה על תחזוקת המערכת".

9  
10 43. נוכח האמור, עולה כי הנתבעים ביצעו תיעוד כחלק מהתוכנה וזאת כחלק מהמקובל  
11 בענף התוכנה. אמנם, הצדדים יכולים להסכים על תיעוד רחב יותר, אך זאת במסגרת  
12 תמחור נוסף, עליו לא הוסכם בין הצדדים. ככל שיוסכם עליו בעתיד בין הצדדים, ניתן  
13 יהיה לעשות תיעוד נוסף או חפיפה עם אנשי תוכנה אחרים מטעם התובעת, אולם זאת  
14 ללא קשר לקביעות פסק דין זה, שאינן מותנות בהסכמה עתידית כאמור.

15 44. משנדחו טענות התובעת, וכאמור בהסדר הדיוני אליו הגיעו הצדדים, דין התביעה  
16 להידחות.

### ג. פסיקתא

17  
18 45. לאור האמור לעיל, נדחית התביעה.

19 46. התובעת תשלם לנתבעים שכ"ט עו"ד בסך 35,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין וכן  
20 תישא בהוצאותיהם בגין שכרו של המומחה מטעם בית המשפט בצירוף הפרשי הצמדה  
21 וריבית כדין מיום התשלום על ידי הנתבעים ועד למועד התשלום על ידי התובעת.  
22  
23  
24

25 ניתן היום, כ"ה טבת תשע"ו, 06 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.  
26

27 רונית פינצ'וק  
28 רונית פינצ'וק אלט, שופטת בכירה  
29  
30